

Libretto - Harun və Leyla
5 pərdəli opera
Üzeyir Hacıbəyov

Mənbə: Üzeyir Hacıbəyovun irsinə həsr olunmuş HAJİBEYOV.com saytı.

© 2002 Azerbaijan International

Mətnin yığılması: Aynurə Hüseynova

Vebmaster: Arzu Ağayeva

İştirak edirlər:

Əmir—ərəb mərasından birisi, 50 yaşında.

Leyla—Əmirin qızı, 17 yaşında gözəl bir qızıdır.

Vəzir—Əmirin vəziridir ki, özü də alim və mürebbidir, 60 yaşında.

Harun—Sər əsgər, 25 yaşında, gözəl bir cavandır.

Zeyd—Sər əsgər, 30 yaşında, çirkin bir şəxsdir.

Bəkir, Rəhman və digər ikisi—qoşun dəstəsi boyükləridir (zabit kimidir).

Bir dəstə qız, Leylanın rəfiqələri və kənzilər.

Bir dəstə oğlan, qulamlar və sairə.

Qoşun əhli.

Dərviş-qoca bir dərvişdir.

Birinci Pərdə

Əmirin bağçası: sağ tərəfdə Əmirin imarəti görünür, bağçaya yolu vardır. Sol tərəf ilə dal tərəf ağaclıqdır. İçlərisindən xiyabanlar çəkilibdir, hər tərəfi gülzardır. Ortada bir hovuz vardır ki, su fəvvarə vurur. Qabaq tərəfdə bir ağacın dibində açıq yerdə fərş salınıb, vəzir əlində kitablar əyləşib, qabağında düzölmüş olan qızlara dərs verir və nəsihətlər edir. Əmirin qızı Leyla dəxi bunların içindədir; lakin bütün qızlar kamali-huş və guş ilə dərsə və pənd və nəsihətə qulaq asdıqları yerdə, Leyla bir növ pərişan-hal görünüb, fikri özgə yerdə olduğunu izhar edir. Bilaxirə üzünü əli ilə tutub ağlayan kimi görünür.

Vəzir:

Guş edin pəndi nəsihətim mənim, zar olmayın,

Guş edin bu sözləri kim, aqibət xar olmayın.

Dinimiz, ayinimiz göstərdiyi yolla gedin;
Səy edin, allah yanında həm günahkar olmayın.

Leyla ağlayır.

Yaxşı ilə həm yamanın fərqi seçmək gərək,
Hər gözə görünən mətəə tez xiridar olmayın.
Yarü yoldaş seçkisinde ehtiyata var ehtiyac,
Axtarın mərdi tapın, namərd ilə yar olmayın.

Qızlar və Vəzir (Leylaya):

Gəl söylə, Leyla, halını,
Etdiyin qəm, qüssə, naləni;
Gizlətmə bizdən sirrini,
Söylə, söylə əhvalını.
(iki dəfə)
Dərd nədir, qəm nədir,
Ahü nəva hərdəm nədir?
(iki dəfə)

Leyla:

Düşmüşəm bir dərdə kim, yoxdur əlac dərman ilə,
Vəslə yetməkdir dəvası dərdimin canan ilə.
Bir qədəm qoysun ki, görsün naleyi-əfğan ilə.
İntizarını çəkməkdəyəm didəyi-giryən ilə.

Musiqi

Bir nəzər salmaqla etdi qəlbimi bəndi-kəmənd,
Çəkdi, qıldı qəlbimi öz qəlbine zənciri-bənd.
Bu səbəbdəndir olub avazeyi-eşqim bülənd,
İntizarını çəkməkdəyəm didəyi-giryab ilə.

Qızlar və Vəzir:

Bəs söylə, bildir aşiqin
Kimdir, kim ola layiqin.

Musiqi

Bəs söylə, görək aşiqin
Kimdir, kim ola layiqin.
Sən tək gözəllikdə, Leyla,
Yox, ola bir kəs faiqin.
(iki dəfə)
Dərd nədir, qəm nədir,
Ahü nəva hərdəm nədir?
(iki dəfə)

Leyla:

Aşiqim dava çölündə çün olur şiri-jəyan,

Zərbi-dəstindən onun düşmən deyir ah, əlaman,
Eylədi aşıq məni, saldı bəlayə ol cavan,
İntizarını çəkməkdəyəm didəyi-giryən ilən.

Musiqi

Od tutub yaram yanır, suz ciyərdəndir tənim,
Neyləyim, çarə nədir, siz öyrədin, mən öyrənim.
Söyləyin ağah olun: Harunadır eşqim mənim!
İntizarını çəkməkdəyəm didəyi-giryən ilən.

Qızlar və Vəzir:

Ax, Leyla! Harun olsa gər
Aşiqin, layıqdirmi məyər?

Musiqi

Ax, Leyla! Harun olsa gər
Aşiqin, layıqdirmi məyər?
Sən əmirin fərzəndisən,
Bu, Əmirin şəninə dəyər.
(iki dəfə)
Dərd nədir, qəm nədir?
Ahü nəva hərdəm nədir?
(iki dəfə)

Vəzir (təəccüb ilə): Leyla bu nə halətdir? Sən hara, Harun hara?! Sən Əmirin qızı, Harun sər əsgər... Doğrudur, Harun şücaət və cəsərdə ad qazanmış bir pəhlivandır, lakin yenə də sənə layiq olacaq dərəcəyə çatmamışdır. Sən bu daşı ətəyindən tök və bu yoldan qayıt! Əmirimiz Harunu nə qədər sevirsə də, yenə də gümanım yoxdur ki, bu əmrə razı ola; çünki Harundan başqa bir sər əsgər dəxi vardır-Zeyd! Əmirimizin Haruna bu qədər iltifatı Zeydi sərnigun və xar edər. Və bir də Leyla! Səni xəbərdar edirəm: Harun səni, sən Harunu sevirsinizsə də Zeyd dəxi, mənə məlumdur ki, sənin aşiqindir. Lakin hərçənd mən onu bu xam xəyaldan mən etdim, amma yenə də sən onun qəlbində nəqş bağlayıbsan, odur ki, Zeyd sənin Haruna məhəbbətindən xəbərdar olsa, bil ki, dəli-divanə olar və xuda-aləmdir ki, nə tövr şəni-əməllərə iqdəm edər!... Sən gəl bu fikri başından və bu eşqi qəlbindən çıxart, vəssəlam!

Musiqi

Leyla:

Getdi əldən taqətim, səbrü qərarım, ey vəzir!
Zərrə qədri qalmayıbdır ixtiyarım, ey vəzir!
Ruzü şəb ahü nəvadır, bil ki, karım, ey vəzir!
Günbəgün tirə olmuş ruzigarım, ey vəzir! (ağlayır)

Vəzir:

Səbr et, Leyla, ağlama!

Qızlar:

Ürəyimi dağlama!

(iki dəfə)

Vəzir:

Əl çək ahü zardan,

Qızlar:

Yara ümid bağlama!

Musiqi

Vəzir:

Etmə özünə cəfa!

Qızlar:

Çək bir beş gün səfa!

(iki dəfə)

Vəzir:

At qəlbindən eşqin odun!

Qızlar:

Etmə dünyaya vəfa!

(iki dəfə)

Musiqi

Hamı bir yerdə (öz-özlərinə):

Hər birimiz bu dərdə

Gəl çalışaq bir yerdə,

Axtarıban hər yerdə dərmanını (2 dəfə)

Vəzir (tək, kənara):

Mən görürəm kim, Leyla sövdədir,

Bir bu qədər sözlərimiz bifaydadır.

Hamı:

Axtarıban hər yerdə dərmanını,

Qurtarıq Leylanın canını!

(iki dəfə)

Vəzir:

Səbr et, Leyla, ağlama!

Qızlar:

Ürəyimi dağlama!

(iki dəfə)

Vəzir:

Əl çək ahü zardan,

Qızlar:

Yara ümid bağlama!

Musiqi**Leyla:**

Eşqdən mən etməyin pəndü nəsihətlə məni,
Rəhm edin, incitməyin beylə əziyyətlə məni,
Heç rəvadırmı ölüm dərdi-məhəbbətlə məni,
Bir əsər etməzmi, aya, ahü zarım, ey vəzir!

Vəzir:

Səbr et, Leyla, ağlama!

Qızlar:

Ürəyimi dağlama!
(iki dəfə)

Vəzir:

Əl çək ahü zardan,

Qızlar:

Yara ümid bağlama!

Musiqi**Vəzir:**

Etmə özünə cəfa!

Qızlar:

Çək bir beş gün səfa!
(iki dəfə)

Vəzir:

At qəlbindən eşqin odun!

Qızlar:

Etmə dünyaya vəfa!
(iki dəfə)

Musiqi**Hamı bir yerdə** (öz-özlərinə):

Hər birimiz bu dərdə
Gəl çalışaq bir yerdə,
Axtarıban hər yerdə dərmanını (iki dəfə)

Vəzir (tək, kənara):

Mən görürəm kim, Leyla sövdədadır,
Bir bu qədər sözlərimiz bifaydadır.

Hamı:

Axtarıban hər yerdə dərmanını,
Qurtarıq Leylanın canını!
(iki dəfə)

Vəzir:

Səbr et, Leyla, ağlama!

Qızlar:

Ürəyimi dağlama!
(iki dəfə)

Vəzir:

Əl çək ahü zardan,

Qızlar:

Yara ümid bağlama!
(iki dəfə)

Vəzir və onun dalınca qızlar yavaş-yavaş dağılıb gedirlər. Leyla tək qalır. Bir qədər sonra Harun görünür. Leyla intizarında olduğu aşiqini görcək sürür-qəlb ilə bərabər hicrandan şikayətini bu növ ilə izhar edir.

Leyla:

Gəl, ey Harun, xilas eylə məni bu dərdü möhnətdən,
Yanır canım, yetiş dadə, qutar bu nari-firqətdən.
Bütün gün intizarında, gözüm həsrətdə qalmışam,
Əzabi-firqəti rəf et, söylə məhəbbətdən.

Musiqi**Harun:**

Dözməyə eşq oduna yox məndə taqət, gəlmişəm,
Üz veribdir çün mənə bir başqa halət, gəlmişəm,

Musiqi

Düşmənin zori qabağında könül xof eyləməz,
Eşqə qarşı qəlbə yoxdur mətanət, gəlmişəm!

Musiqi**Leyla:**

Səndən özgə heç kəsım yox könlümü şad eyləsin,
Ya ki, viran qəlbimi bir ləhzə abad eyləsin.

Musiqi**Harun:**

Varmı bir aşiq ki, ney tək böylə fəryad eyləsin,
Çəkmişəm eşqin yolunda çox məlamət, gəlmişəm!

Musiqi

Ol zamandan kim, sənin mehrin edib valeh məni,

Musiqi

Heç kəsi görmür gözüm, Leyla, görür ancaq səni!

Musiqi

İstəməm sənsiz keçə bu ömrümün tək bir günü,
Sən mənimsən, mən sənin, ta bir qyamət, gəlməmiş!

Musiqi**Leyla:**

Yardan, yoldaşdan əl cəkmişəm bilmərrə mən,

Musiqi

Görmədim heç içlərində dərdimə dərman edən.

Musiqi

Bir kəsim varsa mənim, Harun, yenə sənsən və sən,
Tut əlim, öyrət məni, eylə dələlət, gəlmişəm!

Musiqi**Harun:**

Şükr edirəm, ey xuda, nemətin əslin görüb,
Yar ilə həmdəm olub neməti-vəslin görüb;

Leyla:

Şükr edirəm, ey xuda, yara yetirdin məni,
Mənzilü vəslə gedən rahə gətirdin məni.

Musiqi**Harun:**

Lütf elə, ver əl-ələ, gəl bəri, Leyla, gedək!
Eşq havası ilə bir daği, baği seyr edək!

Leyla:

Bağda tamaşa edər, dağa salıb gəlğələ,
Bülbül ilə gül bizə, biz gül ilə bülbülə!

Musiqi

Harun və Leyla:

Bağda bülbül olmasa,
Şaxda cəh-cəh vürmasa,
Güldə, sünbüldə də bəs,
Söylə olurmu həvəs?
(iki dəfə)

Musiqi

(Bağa tərəf gedə-gedə)
Bağda bülbül olmasa,
Şaxda cəh-cəh vürmasa,
Güldə, sünbüldə də bəs,
Söylə olurmu həvəs?
(iki dəfə)

Musiqi

İki aşiq bağın ağyar nəzərindən kənar bir guşəsinə çəkirlər; bu halda Zeyd ki, o da Leylaya aşiqdir, xəyal və fikrə qərq olmuş bir surətdə zahir olub deyir:

Zeyd:

Günüz-axşam fikrim, zikrim Leyladır, (iki dəfə)

Musiqi

Gecə sübhədək halım vaveyladır, (iki dəfə)

Musiqi

Belə məlum, eşq aləmi peydadır, (iki dəfə)

Musiqi

Mənim bu dərdimə bais sövdadır. (iki dəfə)

Musiqi

Nədür bəs çara, nədür bəs çara?
Nə edim, nə edim yetişim yara?
Gəl, Leyla, yar ol,
Gəl, vəfadar ol!
Gəl gör ah-zarımdan,
Gəl xəbərdar ol!
(iki dəfə)

Musiqi

Zeyd:

Günüz-axşam fikrim, zikrim Leyladır, (iki dəfə)

Musiqi

Gecə sübhədək halım vaveyladır, (iki dəfə)

Musiqi

Belə məlum, eşq aləmi peydadır, (iki dəfə)

Musiqi

Mənim bu dərdimə bais sövdadır. (iki dəfə)

Musiqi

Nədür bəs çara, nədür bəs çara?
Nə edim, nə edim yetişim yara?

Gəl, Leyla, yar ol,
Gəl, vəfadar ol!
Gəl gör ah-zarımdan,
Gəl xəbərdar ol!
(iki dəfə)

Musiqi

Bu halda bağın guşəsindən Harun ilə Leylanın səsi gəlir.

Harun və Leyla:

Bağda bülbül olmasa,
Şaxda cəh-cəh vurmasa,
Güldə, sünbüldə də bəs,
Söylə olurmu həvəs?
(iki dəfə)

Zeyd bu səsləri eşitcək son dərəcə təğyiri-hal olub, paxıllıq və həsədlə bərabər qeyz və qəzəb izhar edir və deyir:

Zeyd:

Leyla, Leyla! (akkord)
(qəzəblə) Ah, Leyla, Leyla! Harun ilə bir yerdə!..

Musiqi

Harun! Leyla!
Ah, Leyla, Leyla! Harun ilə bir yerdə!..

Musiqi

Harun! Leyla!

Musiqi. Bu əsnada Harun tək gəlir. Zeyd bir növ acığını sıxıb, Haruna müraciətən deyir:

Zeyd:

Harun, bu nə haldır? Söylə, nə əhvaldır?
Leyla sənin ilə bir yerdə
Məşğul, xoşhaldır!
(iki dəfə)
Harun, guş et bir dəm,
Leylaya mən bəndəm;
Fikrim, zikrim hər dəm,
Hər dəm eşqi-Leyladır!

Bu halda əhlindən on nəfəri dəxi buraya gəlir.
Məcnun sifət olmuşam,
Hər dərdə mən dolmuşam.
Rəhm et, rəhm et, Harun, bir ləhzə,
Yarpaq kimi solmuşam!
(iki dəfə)

Harun (Zeyd):

Çox əcəb təklifdir, Zeyda, sən edirsən mənə,
Bilmirəm hətta cavabında nə ayətəm mən sənə;
Bil ki, biz Leyla ilə bir təndə bir can olmuşuq,
Eşqimiz cuş eyləyib artmaqdadır gündən-günə.

Qoşun əhli (xor):

Nə etmək bu müşkül işə,
Həlli bizə gər düşə?
(Zeyd bikef üzünü tutubdur)
Əhvalı vəzirə ərz edək,
İmdada tez yetişə!

Zeyd:

Harun, əl çək yarımndan,
Gəl qorx ahü zarımndan;
Bil ki, candan keçərəm
Canımdan, həm varımdan.
Dövlət istə-verərəm,
Sərvət istə-verərəm,
Xidmət istə-verərəm,
Əl çək, Harun, Leyladan!
Məcnun sifət olmuşam,
Hər bir dərdə dolmuşam.
Rəhm et, rəhm et, Harun, bir ləhzə,
Yarpaq kimi solmuşam!

Harun:

Sən deyirsən əl çəkim Leyla kimi canandan?!
Hazıram mən əl çəkim bu baş ilə candan.
Sən məni təhqir edirsən sizmuzər təklif edib,
Bir tükün həm yarımın verməm bütün dünyaya mən!

Qoşun əhli (xor):

Nə etmək bu müşkül işə,
Həlli bizə gər düşə?
Əhvalı vəzirə ərz edək,
İmdada tez yetişə!
(iki dəfə)

Zeyd:

Ax, Harun! Məni öldürdün!..

Musiqi

Pərdə

İkinci Pərdə

Əmirin sayıdır. Otaq ərəb əmirlərinə məxsus gözəl bir surətdə döşənib, bir tərəfdə dəxi Əmirin öz xətti vardır. Otaqda tək bir Leyla oturub, öz-özünə danışır.

Leyla:

Çünki bildin təmini eşqin şərabi-nabinək,
İstərəm bir cam daha, ver saqiya, sərməst olam.

Musiqi

Bu həqiqi aləmin qeydün qəmindən büsbütün,
İstərəm bir cam daha, ver saqiya, sərməst olam.

Musiqi

Yarımlın bir gün fəraqi bir ilin dərdin verir,
İstərəm kim, yar ilə mən daima həmdəst olam.

Musiqi

Yarü əğyar tənəsi təqib edər hərdəm məni,
Barmı bir kani-müqəddəs, istərəm mən bəst olam.

Musiqi

Bu halda Zeyd daxil olur, Leylanı görür və ona mürəciətən deyir:

Zeyd:

Leyla, sənə sözüüm var,
Etmə yenə məni xar.
Rəhm etsən nə olar?
Rüsxət ver!
(iki dəfə)
Sevdim, billah!
Səni, Leyla!
Oldum mən sənə aşiq!
(iki dəfə)
Leyla, Leyla!
Sevdim, billah!
Ah! Sevdim!
Sevdim səni, Leyla!

Leyla:

Cürətin, Zeyda, təəccübdür sənin!
İstəyirsən kim, əmirin düxtərin
Yar qılasan özünə? Öylə bəs,
Xam xəyaldır kim, edirsən əbəl!

Zeyd:

Gəl sən mənə kərəm et,
İnsaf yolu ilə get,

Bir dəm rəhm eylə,
Yandırma böylə.
Sevdim, billah!
S ni, Leyla!
Oldum mən sənə aŐiq!
(iki dəfə)
Leyla, Leyla!
Sevdim, billah!
Ah, sevdim!
Sevdim səni, Leyla!

Leyla:

Ah  nalən etməyir heç bir əsər,
Sözlərin, bil kim, sənə verməz s m r.
Qismətin axtar sən özgə yardan,
L tf  ehsan g zlem  sən mən sarıdan.

Musiqi

Rədd etmə, Leyla!
İncitmə, Leyla!
Bir nəzər lütf et,
Bir əsər lütf et!
(iki dəfə)
Sevdim, billah!

Musiqi

Sevdim, billah!
S ni, Leyla!
Oldum mən sənə aŐiq!
(iki dəfə)
Leyla, Leyla!
Sevdim, billah!
Ah, sevdim!
Sevdim səni, Leyla!

Leyla:

Bunca zəhmət bəs edər, Zeyda, mənə
Artıĝın, insaf qıl, görmə rəva!
Zərrə qədri meyl etm m mən sənə!
Get, mənə vermə daha bir cəfa!

Zeyd (qəzəblə): Bildim, sən Haruna aŐiqs n!

Leyla: Bəli! Mən Haruna aŐiq m!

Zeyd: Leyla! Yandırma məni!

Leyla: Sevdiyim yalnız Harundur!

Zeyd: Leyla! Leyla! Zalım olma!.. Bildim, sən Haruna aşiqsən!

Leyla: Bəli! Mən Haruna aşiqəm!

Zeyd: Leyla! Yandırma məni!

Leyla: Sevdiyim yalnız Harundur!

Zeyd: Leyla! Leyla! Zalım olma!..

Musiqi

Zeyd bihələt bir surətdə miz üzərinə yığılıb, üzünü əli ilə tutur; Leyla isə məğruranə bir surətdə ona baxıb qalır.

Zeyd (yalvara-yalvara):

Olma zalım, rəhm qıl, sən mən fəqirə, Leyla!

Xoş nəzərlə bir kərə bax mən fəqirə, Leyla!

Gör, əlində dönmüşəm mən əsirə, Leyla!

Bir də etmə sən nişanə seyfi-tirə, Leyla!

(Əlavə)

Allaha bax, rəhm elə!

Zalım olma bir belə! (iki dəfə)

İstəmə sən Zeyd axır

Eşq dərdindən ölə!..

Musiqi

Olma zalım, rəhm qıl, sən mən fəqirə, Leyla!

Xoş nəzərlə bir kərə bax mən fəqirə, Leyla!

Gör, əlində dönmüşəm mən əsirə, Leyla!

Bir də etmə sən nişanə seyfi-tirə, Leyla!

Leyla:

Əbədir naleyi-zarın,

Xəyalın, xam əfkarın.

Yəqin et qətiyyən, Zeyda!

Deyil Leyla sənın yarın!

Zeyd:

Rəhm elə, Leyla!

Leyla, rəhm elə!

Allaha bax, rəhm eylə! (iki dəfə)

(Yaxınlaşır) Zalım olma bir belə!..

Leyla (acıqla): Əl çək məndən! (Tez çıxıb gedir.)

Musiqi

Bu məqamda Harun daxil olub, Zeyd tərəf yaxınlaşır. Zeyd onu görüb, by səfər dəxi ona yalvarır.

Zeyd:

Harun, sənə sözüm var,
Etmə yenə məni xar.
Rəhm etsən nə olar?
Rüsxət ver!
(iki dəfə)
Sevdim, bil sən!
Leylanı mən;
Oldum Leylaya aşiq!
(iki dəfə)
Harun, Harun!
Leyla yarım!
Ah! Sevdim, sevdim Leylanı mən!

Harun:

Cürətin, Zeyd, təəccübdür sənini!
İstəyirsən özgə şəxsin dilbərin
Yar qılasan özünə? Öylə bəs,
Xam xəyaldır kim, edirsən əbəs!

Zeyd:

Gəl sən mənə kərəm et,
İnsaf yolu ilə get,
Bir dəm rəhm eylə,
Yandırma böylə.
(iki dəfə)
Sevdim, bil sən,
Leylanı mən,
Oldum Leylaya aşiq!
(iki dəfə)
Harun, Harun!
Leyla yarım.
Ah! Sevdim, sevdim Leylanı mən!

Harun:

Ahü nalən etməyir heç bir əsər,
Sözlərin, bil kim, sənə verməz səmər.
Qismətin axtar sən özgə yardım,
Heç dərd, qəm çəkmə Leyla sarıdan.

Musiqi

Rədd etmə, Harun!
İncitmə, Harun!
Bir nəzər lütf et,

Bir əsər lütf et!
(iki dəfə)
Sevdim, bil sən!

Musiqi

Sevdim, bil sən,
Sevdim, bil sən,
Leylanı mən,
Leylanı mən,
(iki dəfə)
Oldum Leylaya aşiq!
Harun, Harun!
Leyla yarım!
Ah, sevdim, sevdim Leylanı mən!

Harun:

Bunca zəhmət bəs edər, Zeyda, mənə!
Artığın, insaf qıl, görmə rəva!
Candan artıq sevdiyim cananı, mən,
Sən alınca, alginən bu canımı!

Zeyd (qəzabnak): Harun! Qorx məndən!

Harun: Boş və bihudə danışma!

Zeyd: Harun, əl çək Leyladan!

Harun: Candan, başdan əl çəkərəm!

Zeyd: Harun, Harun! Olma bais!.. Harun! Qorx məndən!

Harun: Boş və bihudə danışma!

Zeyd: Harun! Əl çək Leyladan!

Harun: Candan, başdan əl çəkərəm!

Zeyd: Harun, Harun! Olma bais!

Deyib qılınıcı çəkir; Harun dəxi qılınıcı çəkir və hər ikisi qalxan götürüb dava edirlər; bu halda vəzir daxil olub, bunları görür.

Vəzir: Allahu əkbər! (Aralarına girir.) Siz nə işdəsiniz?! Bu saat Əmir buraya gəlir. Qasid gəlibdir ki, üstümüzdə düşmənlər qoşun çəkib gəlməkdədir; siz nə ilə məşğulsunuz?!

Zeyd və Harun davadan əl çəkib, qılınclarını qınına qoyurlar. Bu halda Əmirin əyanları, oğlanlar və qızlar cərgə-cərgə gəlib düzülürlər və bədə Əmir daxil olduqda oxuyurlar:

Hamı:

Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)
Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)
Canü başdan keçməyə hazırıq biz, bil,
Ömr verisn allahım, çox yaşasın il.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox!
(iki dəfə)

Vəzir məktub pişhad edir, Əmir mütailə edir. Musiqi çalınır, bəədə yenə hamı oxuyur:

Hamı:

Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)

Əmir:

Allahın mərhəməti cümlənizin üzərində olsun.

Hamı:

Amin!

Əmir: Üzərimizə düşmən gəlir. Bizi qırmaq və müqəddəs məkanlarımızı əlimizdən almaq istəyir. Nə etmək lazımdır?

Harun və Zeyd (irəli durub): Düşməne müqabil durub, onu məğlub etmək!

Əmir: Əmr edirəm: qoşun bu gün hazır olsun! Harun və Zeyd, Zeyd və Harun! Qoşun çəkib gedirsiniz, düşmən ilə dava edirsiniz, eşidin! Hansı biriniz davadan müzəffər gəlsə, əmir sözü verirəm ki, məndən hər nə istəsə—təxtü tacımdan başqa—onu əmələ gətirərəm. Amma məğlub olsa, daha bir də gözüme görünməsin! Eşitdinizmi?

Harun və Zeyd: Əlbəttə, Əmir sağ olsun!

Əmir: Müxərrəssiniz, gedin qoşun tedarüku edin. Allahın mərhəməti cümlənizin üstündə olsun!

Hamı: Amin!

Harun və Zeyd gedirlər, dallarınca Bəkir, Rəhman və sairə.

Vəzir: Əmir sağ olsun! Səxavətiniz aləmə əyandır! Lakin, xudanəkərdə, sui-istifadə edən olmasın!

Əmir: Vəzir, bilirsənmi ki, bir söz ki, Əmirin ağzından çıxdı, o hökmü qanundur!

Vəzir: Şübhəsizdir, Əmir sağ olsun! (Deyib çəkilir).

Bədə Əmir işarə edir, sızəndə və bazəndələr gəlib, çalıb oynayırılar; ondan sonra Əmir durub gedir, dalınca qızlar və oğlanlar.

Musiqi

Hamı:

Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)

Musiqi. Hamı gedir. Leyla qayıdır.

Leyla:

Neyləmişdim, ey fələk, hicran qəmin verdin mənə,
Bir bu qədri ahü naləm heç əsər etmir sənə.
Gər muradın canımı almaqsa, billah, alginən,
Bir kərə öldür məni, qurtar əzabi-hicrdən! (ağlayır)

Harun (daxil olur):

Ayrılıq, Leyla, pərişan eylədi əhvalımı,
Yandırub yaxmaqdadır suzi ciyərlə canımı.
Heç ümidim yox bu firqət dərdinə tab eləyim,
Fikrimə gəlməz ki, bir gün görməyim mən yarımı.

Musiqi

Beylədir əmri qəzanın kim, gərəkdir ayrılacaq,
Məhv qıl, pərvərdigara, zülm ilə həm zalımı,

Leyla:

Sən gedirsən, söylə, Harun, mən nasıl tənha qalım,
Kim səda versin sədama, kim eşitsin zarımı.

Musiqi. Leyla ağlayır, Harun durub gedə-gedə oxuyur.

Harun:

Əlvida, Leyla, yetişdi çün zamanım, əlvida!
Bax, unutma cəngdə fəvt olsa canım, əlvida! (gedir)

Leyla: Ax, Harun getmə, getmə! (Ağlaya-ağlaya dalınca çıxır.)

Musiqi

Zeyd (daxil olur):

Dedi: Hər kəs müzəffər gəlsə,
Hər nə istəsə verərəm.
Bunca möhnət, bunca zillət
Səndədir, Leyla! Ax, Leyla, Leyla, gedirəm!
Bunca zillət səndən, Leyla! Getdim! (Tez çıxır).

Pərdə

Üçüncü Pərdə

Meşə içində boş yerdə vaqə olur. İki çadır qurulubdur. Hər çadır ağzında bir nəfər əsgər durubdur. Bəkir tək ora-bura gəzinir. Pərdə qalxır.

Bəkir (söz ilə): Harun, bəli, düşməni məğlub etdi! Zeyd məyus qaldı... Nə edim? Zeydin təklifini qəbul edim, etməyim? Təklif ağırdır. Lakin əvəzində verdiyi simuzərin çəkisi də ağırdır! (Fikrə gedir). Olsun! Mənə simuzər lazımdır! (Bu halda pərdə dalından qoşunun səsi gəlir)
Aha gəlirlər!

Qoşun əhli (pərdə dalından):

Davaya getdik,
Meydanə yetdik;
Biz məğlub etdik
Ol düşməni!
(iki dəfə)
Etməzdi düşmən böylə güman,
Yalvardı, istədi əlaman!
Davaya getdik,
Meydanə yetdik;
Biz məğlub etdik
Ol düşməni!

Musiqi. Harun, Zeyd və qoşun səhnəyə gəlir; bir də haman marşı oxuyurlar.

Harun: Çalınsın təbli-zəng, qoşun rəqs etsin!

Musiqi. Qoşun rəqs edir; rəqsin bir yerində qılınclarını siyirib oxuyurlar.

Qoşun:

Hər davada üst olduq,
Düşmən gördü süst oldu,
(iki dəfə)
Əl cəkdi ol davadan,
Düşmən döndü dost oldu.
(iki dəfə)

Harun: Allahın köməyi ilə düşməni məğlub etdik. Bir arzumuz varsa, o da bu şadlıq xəbərini tezliklə Əmirə yetirməkdədir. Yaşasın Əmirimiz!

Qoşun: Yaşasın Əmirimiz!

Harun: İndi istirahət zamanıdır.

Deyib çadıra girir; qoşun əhli istirahətə əyləşir. Axşam düşür. Zeyd Bəkiri kənara çəkib danışır.

Zeyd: Hər şey dediyim kimi hazırdımı?

Bəkir: Bəli, hazırdır!

Zeyd: İndi get, işə şüru eylə.

Bəkir: Baş üstə

Harunun çadırına tərəf gedir. Harun çadırdan çıxır.

Bəkir (Haruna): Sər-əsgər sağ olun! İzn ver, qoşun dayanmasın, biz qoşunu götürüb gedək, siz isə gecə istirahət edib sonra gələrsiniz. Yoxsa qoşun ağır gedir, bizi ləngə salar!

Harun (Zeydə): Zeyd, sən nə məsləhət görürsən?

Zeyd: Əlbəttə, qoşunu saxlamaq lazım deyildir.

Harun: Qoşun getsin! Bəkir, sən qoşunu çək, Rəhman isə yoldaşı ilə bizimlə qalsın.

Bəkir: Baş üstə (Qoşuna). Səfər təbili çalınsın. Dayanmaq bəsdir.

Təbil çalınır, qoşun durur, yenə haman marşı oxuyub sonra gedirlər. Rəhman ilə digəri və iki qaraulçu qalırlar. Axşam olur. Zeyd çadıra girir.

Rəhman (Haruna):

Lap nahaqdır leşkəri göndərdiniz böylə uzaq,
Qorxuram kim, nagahan düşmən hücumuna qalaq.

Harun: Qorxma, Rəhman! Düşməni bərk əzmişik, imkanı yox!

Rəhman: Doğrudur, amma ki, düşmən gər bir olsa, baki yox. (Zeydə tərəf işarə edir).

Harun (Barmağını ağızına tutur): Anladım... Mən anladım! Həqdir sözün, Rəhman, sənin, amma gecdir...

Rəhman: Bəli gecdir.

Harun: Fikri vardır düşmənin... (Qeyz ilə) Qorxmuran mən ol dənindən, bildiyini qoy eləsin.

Rəhman: Doğrudur. Biz hazırıq. Hər nə edirsə eyləsin!

Çadıra girirlər. Qaranlıq düşür.

Musiqi

Harun (çadırdan çıxıb oturur):

Bir aman ver, ey qənim,
Qoy bir görüm cananımı;

Çün gözü yolda qalıb.
Qıyma tökülsün qanıımı.

Musiqi

Cəngida hər anidə çıxmaz yadımdan Leyla,
Ah, olurmu bir gün bir də görədim yarımı.

Çadıra girir. Musiqi. Lap qaranlıq olur.

Zeyd (qısıla-qısıla öz çadırından çıxıb meşəyə tərəf gedir):
Vaxtdır cəngə, vaxtdır cəngə, ah!
Düşməyin ləngə, düşməyin ləngə, ah!

Bu əsnada meşədən 10-15 nəfər müsəlləh adam çıxıb, Zeyd ilə bir yerdə Harun və yoldaşları üzərinə hücum edirlər. Bunlar yuxudan ayılır, dava başlanır. Lakin bunlar az, onlar çox; odur ki, hamını qırıb qaçıb gedirlər. Gedərkən Zeyd yerə yığılıb qalmış Harunu ölmüş olduğuna inanıb, çıxıb gedir. Amma Harun ölməyib, bərk yaralıdır.

Harun (güc ilə başını qaldırır):
İncidir yaralarım, yoxdur ümidim özümə,
Bu nə haldır... (ora-bura boylanır)
Görünür cürbəcür insan gözümə!

Musiqi

Ax, Leyla! Sənə qurban edirəm canımı mən,
Tərk qıl, yoxdur ümidim, gözləmə gəl rahimi sən!

Musiqi çalınır, Harun uzanır. Yavaş-yavaş sübh açılır, işıqlanır. Bu halda bir nəfər dərviş gəlib buradan keçərkən yerə yığılmış meyitləri görür, təəccüblə dayanır.

Dərviş:

Allah, allah, bu nədir böylə? Əcəl meydanıdır?
Bu tökülmüş nəşlər insan qurbanıdır!
Gör bəni-adəm necə zülmü sitəmlə bir-birini,
Öldürüb qırmaqdadır... aya, kimin fərmanıdır
Bu əməl, bunca sitəm, böylə fəna rəftarlar?!

Dərviş gedib meyitlərə bir-bir baxır.

Dərviş: Heç birində can yoxdur. (Haruna gedib baxır).

Dərviş: Bu hələ ölməyibdir. Bəlkə nicatı mümkündür?

Harun: Sən kimsən?

Dərviş: Mən sənə müalicə edənam. Qorxma, sağalarsan!

Musiqi

Harun:

Bir bu qədər yaralar qoymaz məni sağa çıxam
Kim, görəəm Leylanı mən, gül tək cəmalına baxam.
(Birdən qəhr və qəzəblə). Zeyd! Alçaq Zeyd!
Ölməyəydim, intiqam alaydım, intiqam! (Deyib yığılarkən dərviş tutur).

Pərdə

Dördüncü Pərdə

Yenə Əmirin sarayında vaqə olur. Əmir, yanında vəzir və əyanlar taxt üstündə
əyləşibdir. Qabağında qızlar rəqs edirlər. Bədə rəqs tamam olur.

Əmir (qızlara):

Bir nəğmə çalın, həm oxuyun, qəlbimi şad eyləyəsiniz,
Həm şəbəbətde keçən günləri yad eyləyəsiniz!

Musiqi

Qızlar:

Yadındadır keçmişlər,
Keçirdiyin xoş günlər;
Gözəl idi o dəmlər,
Keçdi getdi, o günlər hanı?
Keçdi getdi o dəmlər!

Musiqi

Cəh-cəh vurub bülbüllər,
Hər yan açıbdır güllər.
Pəh, nə nazik bellər,
Keçdi getdi, o günlər hanı?
Keçdi getdi o dəmlər! (iki dəfə)

Oğlanlar:

Olsun o günlər,
Gəlsin o dəmlər,
Güllər, bülbüllər!
(təkrar)

Qızlar:

Saqi, tez ver badəni,
Çağır Pərizadəni,
Salsın yada ol günü.
Keçdi getdi, o günlər hanı?
Keçdi getdi o dəmlər! (iki dəfə)

Musiqi

Tut əlimdən seyr edək,

Zövqü şövqə meyl edək,
Eşqin yolu ilə gedək.
Keçdi getdi, o günlər hanı?
Keçdi getdi o dəmlər! (iki dəfə)

Oğlanlar:

Olsun o günlər,
Gəlsin o dəmlər,
Güllər, bülbüllər!
(təkrar)

Qızlar:

Yadıdadır keçmişlər,
Keçirdiyin xoş günlər;
Gözəl idi o dəmlər,
Keçdi getdi, o günlər hanı?
Keçdi getdi o dəmlər!

Musiqi

Qasid (söz ilə): Əmir sağ olsun, qoşunumuz davadan qayıtdı, budur, gəlməkdədirlər.
(Leylada bəşəşət əsəri).

Əmir: Allahın mərhəməti cümlənizin üstündə olsun, xeyirxəbər olsunlar!

Hamı: Amin!

Qoşun pərdə dalından əvvəlki marşı oxuyur. Sonra Zeyd Bəkir ilə daxil olur; Leyla bunların içində Harunu görməyib, müztərib hal olur və intizardadır ki, görsün Harundan nə xəbər vardır.

Əmir (Zeydə): Qalibsiniz ya məğlub?

Zeyd: Əmir sağ olsun, allahın köməyi ilə qalibik,

Əmir: Allahın mərhəməti cümlənizin üstündə olsun!

Hamı: Amin!

Əmir: Söylə təfsilatı ilə, qulaq asağ!

Zeyd: Düşməni məğlub nə pərişan etdik. Söz verdi on il bizimlə dava etməsin. Budur əhdnaməsi! (Təqdim edir).

Əmir (mütailə edir, vəzirə verir): Bəs Harun?

Zeyd (başını aşağı salıb, boğuş səslə ilə): Şəhid oldu!

Hər kəsdən bir təəssüf və təhəssür nidası qalxır. Leyla isə bərk qışqırıb özündən getməkdə ikən vəzirin işarəsi ilə qızlar Leylanı götürüb, o biri otağa çıxarırlar.

Əmir: Şəhid oldu? Allahu əkbər! Allah rəhmət eylesin... Zalım düşmən! Harun kimi sərsəgərimi əlimdən aldı... (Fikir). Ax, Harun, Harun! (Fikir, Bədə Zeydə). Zeyd, sən ki, davadan müzəffər və qalib gəldin əvəzində məndən bir ənam istə!

Zeyd: Əmir sağ olsun, siz bizi göndərəndə buyurdunuz ki, hər kəs qalib gəlsə hər nə istəsə verərəm.

Əmir: Doğrudur, necə?

Zeyd: Sizin o sözlünüz mənə cürət verir və mən qızınız Leylanı istəyirəm

Bu sözdən hamı pərişanhal olur və təəccüb edir.

Əmir (qeyz ilə): Nə cürət etdin? (Yada sair.) Ax, söz vermişəm... Nə ağır təklifdir! Zeyd sən məndən özgə şey istə, qızıl istə!

Zeyd: Əmir sağ olsun, Leyladan başqa özgə istəyim yoxdur. Sizin vədiniz mənə cürət verib istəyirəm.

Əmir: Bir övladım var, o da Leyladır... Zeyd, Leylanı əlimdən alma!

Zeyd: Əmir sağ olsun, cürətim böyükdür, buyur boynumu vursunlar; amma sən söz verdin, mən də cürət etdim.

Əmir (Vəzirə): Sənin sözün doğru imiş... (Zeydə). Hansı şəhərimi istəsən sənə verərəm, amma Leylanı alma!

Musiqi

Zeyd:

Sən söz verdin,
Mən eşitdim.
Düşmən ilə
Cəngə getdim.
(iki dəfə)
Qoşun çəkdim,
Mən cəng etdim:
Düşmən halın
Mən təng etdim!
(təkrar)

Nə tövr komanda etdiyini əli ilə işarə edir.
Hay... hay... hay... Leylanı mən

Musiqi

Sevdim, ey Əmir!

Leylanı mən.
Bəs nə edim,
Nədir tədbir?
Qoşun çəkdim,
Mən cəng etdim.
Düşmən halın
Mən təng etdim!
(təkrar)
Hay... hay...
Hay... cəngə gəl!

Əmir (Vəzirə):

Vəzir, nə etməli? Bu mənhus dava Harun kimi sər-əskərimi əlimdən aldı... Bu nakəs də qızımı almaq istəyir, təki düşmən bizə qalib gələydi, bu iş olmayaydı.

Vəzir: Əmir sağ olsun, əlbəttə, sən istəsən bu saat əmr edərsən, Zeydin boynu vurulsun. Lakin sən söz verdin... Əmir sözü... nə etmək!

Əmir:

Bu qulu bir əmr ilə rədd eyləmək məqdur ikən,
Gör əlində mən onun acizü naçar olmuşam;
Çünki mən söz vermişəm, sözdən dönüm, ya dönməyim.
Bunca müşkül məsələ həllinə vadar olmuşam!

Hamı:

Çox çətin məsələ!
Həlli onun müşkül,
Həlli onun müşküldür.
Zeydi rədd eyləmək,
Hər bir şeydən yüngül,
Hər bir şeydən yüngüldür.
Amma ki, söz verdin,
Əmrini bildirdin,
Əmrini bildirdin!
Çünki sən söz verdin!

Əmir (söz ilə): Vəzir, nə etməli? Bir çarə tap!

Vəzir: Əmir sağ olsun, sən Zeyddən qırx gün möhlət istə, bəlkə bu qırx günün ərzində bir əlac tapaq.

Əmir (Şad olur): Doğru deyirsən, vəzir. Çağırın Zeydi?!.. Bəlkə bu qırx gündə bir əlac tapılsın (Zeyd daxil olur).

Əmir: Zeyd, mənim sözüm əmir sözüdür, onda xilaf ola bilməz; Leylanı sənə verərəm, lakin mənə 40 gün möhlət ver, sonra Leylanı apar.

Zeyd: Mərhəmət və iltifatın, Əmir artıq olsun! Baş üstə, mən qırx gün gözlərəm.

Əmir: İndi müxərrəssən (Zeyd baş əyib gedir).

Musiqi

Əmir:

Nökərimdən, nöqərimdən möhlət aldım, çünki mən söz vermişəm.
Verdiyim sözlərdə mən daim vəfadar olmuşam.

Hamı:

Çox çətin məsələ!
Həlli onun müşkül,
Həlli onun müşküldür.
Zeydi rədd eyləmək,
Hər bir şeydən yüngül,
Hər bir şeydən yüngüldür.
Amma ki, söz verdin,
Əmrini bildirdin,
Əmrini bildirdin!
Çünki sən söz verdin!

Əmir və hamı durub gedirlər.

Musiqi

Leyla gözü yaşlı daxil olur.

Leyla:

Bu qədər zülmü, fələk, sən ki, rəva gördün mənə,
Təqsirim nəydi mənim, aya, nə etmişdim sənə?
Zülm ilə aldın əlimdən yarımı, qıydın ona,
Təqsirim nəydi mənim, aya, nə etmişdim sənə?

Qaldı yolda gözlərim, canım, ənisim gəlmədi,
Çünki Leyladır adım, səhrada Qeysim gəlmədi;
Eylədin zayıl ümidim, verdirdin həsrət mənə,
Təqsirim nəydi mənim, aya, nə etmişdim sənə? (ağlayır).

Pərdə

Beşinci Pərdə

Əmirin hamankı sayayında vəqə olur, Səhnədə vəzir ilə Bəkirdir. Pərdə qalxır.

Vəzir: Qırx gün keçdi... Bu gün vədə tamamdır. Zeyd gələcəkdir, amma bız bir əlac tapa bilmədik... Hiyləgər Zeyd Əmirin sözündən asıldı, özünə yol tapdı. Harun isə... ax Harun, Harun! Kim bilir, davadamı öldürdülər, ya Zeydin namərd əli ilə qətl oldun. (Fikrə gedib, sonra Bəkirə təfər yönəlir). Bəkir! Doğrusunu söylə, yoxsa həm bu dünyada və həm o dünyada şədidd cəzalara düçar olarsan! Harunu davada öldürdülər, yoxsa?

Bəkir (başını aşağı salır): Vəzir sağ olsun, davada öldürdülər...

Vəzir: Davada! Hansı davada? Bəs Rəhmanı?

Bəkir: Onu da öldürdülər!

Vəzir: Amma bil, Bəkir! Nahaq tökülmüş qan yerdə qalmaz! (Tez dönüb çıxır).

Bəkir (tək): Vəzirin gözünə düz baxa bilmirəm. Vicdanım mənə incidir... deyim, deməyim? Kim bu sirri açə bilər? Harun ölübdür, Rəhman ölübdür... (Qəti surətdə). Yox! Demərəm. (Tez dönüb çıxır).

Bu halda Leyla qara geyimli, gözü yaşlı, zəif, pərişanhal, iftan və xizan daxil olub oturur, bədə əlini yuxarı qalxızıb minacət diləyir.

Musiqi

Leyla:

Ya ilahi, ya ilahi!

Bir ölüm ver, canımı qurtar əzabi-hicrdən,

Bir dəqiqə rahatım yox dərddən, min fikirdən.

Heç rəvadımı ki, Harundan sonra mən sağ qalam,

Ol şəhidi ticikən, mən həm əsiri-dam olam.

Ağlayır; bədə birdən fikrinə düşür ki, qırx gün keçibdir və Zeyd gələcəkdir.

Leyla (söz ilə hövlank): Ax, qırx gün keçdi... Bu gün vaxt tamamdır, Zeyd gələcəkdir! (Daha hövlank). Yox, yox!

Belindən xəncərini çəkir və oxuyur.

Çünki yox başqa əlacım, var ümidim bir sənə,
Mərhəmət eylə, a xəncər! Tez əcəl göndər mənə!
(Yanıq ilə). Gəl, gəl, Zeyd! (Lakin yenə sustalıb, Harunu yad edir),
Bir bu qədri dərd içində könlümü məsrur edən,
Bir odur ki, tez ölüm, ta kim, görüm Harunu mən.
Çatmadıq çün biz murada bu cahan-fanidə,
Axirətdir aqibət hər yarı yara vəsl edən.

Bu yerdə Əmir və hamı daxil olub, Leylanı nalan görürlər.

Hamı:

Bədir, Leyla, bunca möhnət,

Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Səbr et, səbr et söyləmişlər;

Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Tək qızlar:

Ax, necə etmək, ax, necə etmək?

Bax, yola getmək, başqa çarə də yox!
(iki dəfə)

Hamı:

Allahdandır çün bu işlər,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)
Qismətdir bu, keçdi müddət,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Tək qızlar:

Ax, necə etmək, ax, necə etmək?
Bax, yola getmək, başqa çarə də yox!
(iki dəfə)

Hamı:

Bəmdir, Leyla, bunca möhnət,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)
Səbr et, səbr et söyləmişlər;
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Əmir:

Qismətin buymuş, qızım, yox çarəmiz təğyir edək,
Biz gerek daim bizə qismət olan yolla gedək.

Leyla:

Ax, ata, bil sirrimi: Haruna aşiqdir qızın!
Aşiqi etmiş bu yarın halətin, fikr et özün!

Əmir:

Gər desəydin sən qabaq: Haruna ver, ata, məni,
Bil, yaqın Haruna, Leyla kim, verərdim mən səni.

Leyla:

Oldu Harunum şəhid, söz vermişən həm Zeydə sən,
Qoy olum qurban, sözün ver, ver... gedim ol Zeydə mən (ağlayır).

Hamı: Bəmdir, Leyla, bunca möhnət,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)
Səbr et, səbr et söyləmişlər;
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Tək qızlar:

Ax, necə etmək, ax, necə etmək?
Bax, yola getmək, başqa çarə də yox!
(iki dəfə)

Hamı:

Allahdandır çün bu işlər,

Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)
Qismətdir bu, keçdi müddət,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (2 dəfə)

Tək qızlar:

Ax, necə etmək, ax, necə etmək?
Bax, yola getmək, başqa çarə də yox!
(iki dəfə)

Hamı:

Bəsdir, Leyla, bunca möhnət,
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)
Səbr et, səbr et söyləmişlər;
Gəl vermə böylə özünə zəhmət. (iki dəfə)

Musiqi. Əmir əyləşir. Hər kəs öz məqamında durur. Bu əsnada Zeyd daxil olur.

Zeyd:

Qırx gün keçdi,
Qırx gün keçdi.
Leylanı aparmağa gəldim,
Leyla, Leyla!
Sevdim, billah, ah!
Sevdim, billah, səni, Leyla!

Əmir: Zeyd! Əmirin sözü sözdür... Apar, apar Leylanı. (Zeyd baş əyir).

Leyla (rişxənd ilə): Gəl, gəl, Zeyd! Mən hazırım! (Zeyd Leylaya tərəf hərəkət edərkən).
Apar Leylanın nəşini!

Xəncərini çəkir və qalxır ki, sinəsinə çıxsın, bu halda qapılar açılır. Harun daxil olur və tez Leylanın qolundan tutur. Bu əhvalat hamını mat və məəttəl qoyur; elə ki, bir neçə saniyə heç kəsdə söz deməyə ixtiyar olmur. Leyla heyran, təəccüb, sürur nə xof ilə yavaş-yavaş dönərək Haruna baxır və bunun Harun olduğunu yəqin edib qışqırır.

Leyla: Harun!

Ürəyi gedir. İndiyə qədər gözləri bərəlməmiş və Haruna təəccüb ilə baxan Zeyd axır özünə gəlib qaçmaq istərkən Harun cəld onun qolundan yapışır və deyir:

Harun: Dayan, namərd qatil! Qaçma bilməzsən!

Əmir (təəccüblə): Harun, sən qəbirdən dirilib gəldinmi?

Leyla şadlığından ağlayır.

Harun: Əmir sağ olsun! Qəbirdən dirilən kimi olmuşam, lakin allahın mərhəməti üstümdə çox imiş.

Əmir: Bəs söylə, bu nə əhvalatdır!

Harun: Mən düşməni məğlub edib qayıdarkən, bu məlun hiylə ilə qoşunu ötürüb, öz gizli qatilləri ilə üzərimə hücum etdi. Adamlarımı və Rəhmanı öldürüb, məni də ağır yaralar ilə yıxdılar!

Əmir: Səbəb?

Harun: Səbəbini qızın Leyladan soruş!

Əmir: Harun, Leyla mənə söylədi ki, sənə aşıqdır. Sən də ona aşıqsənmi?

Musiqi

Harun:

Ax, Əmir! Leylanı mən canımdan artıq sevmişəm,
Sevmişəm, bu yolda həm min cür cəfalar görmüşəm.
(Leyla ilə bir yerdə)
Sevmişik bir-birimizi, olmuşuq bir təndə can,
Olma razı, ey Əmir, kim, ayrılıq, ah, əlaman!..

Musiqi

Əmir (dəbdəbə ilə):

Olun agah, qızım Leylanı mən verdim bu Haruna,
Gərək qırx gün-gecə şadlıq edək hər növü bir günə.

Hamı:

Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)
Şanu şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)
Çanü başdan keçməyə hazırıq biz, bil,
Ömr versin allahım, çox yaşasın il.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox!
(iki dəfə)

Zeyd:

Öldürün, öldürün,
Qoy yetim mən öz cəzama!
Öldürün, öldürün,
Böylə lazımdır mənə!

Hamı:

Şanü şövkət, ey Əmir, səndən artıq heç kimdə yox.
Həm ədalət, həm səxavət, həm şücaət səndə çox! (iki dəfə)

Pərdə